

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Skattelättnad för arbetsresor – En avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor (SOU 2019:36)

Fi2019/02525/S1

1 Sammanfattning

Skatteverket avstyrker att förslaget genomförs.

Skatteverket anser att det är angeläget att förenkla reglerna kring reseavdraget. Som utredningen föreslår bör utgångspunkten vara att reseavdraget ska vara avståndsbaserat. Utredningens förslag i de delar som berör Skatteverkets ansvarsområde, innebär bara en delvis annan inriktning än vad som gäller i dag. Som förslaget har utformats blir det inte enklare än nuvarande system att tillämpa, administrera och kontrollera.

Av förslaget om avståndsbaserat reseavdrag framgår att det även fortsättningsvis kommer att finnas situationer där frågan om tidsvinst vid resor till och från arbetet måste bedömas. Det innebär att dagens stora problem med felaktiga reseavdrag som är kopplade till frågan om tidsvinst kommer att kvarstå. Skatteverkets bedömning är att de föreslagna reglerna inte kommer att bidra till att skattefelet minskar vad gäller reseavdraget. Till de nya reglerna om tidsvinst har även kopplats ett särskilt fast belopp om 20 kronor per resdag vilket ytterligare försvårar tillämpningen av de nya reglerna. De nya reglerna om ett fast belopp vid bristfällig kollektivtrafik kan även upplevas som orättvisa av allmänheten vilket kan bidra till en minskad regelefterlevnad.

Utredningen föreslår att avdrag för resor till och från arbetet ska hanteras som en skattereduktion i stället för som i dag ett avdrag för inkomsternas förvärvande. Skatteverket anser inte att det finns skäl att ytterligare komplicera skattesystemet genom att införa skattereduktion för en viss typ av utgift som är direkt hänförligt till inkomstslaget tjänst samt även inkomstslaget näringsverksamhet.

Skatteverket kostnader beräknas till en engångskostnad på cirka 42,1 miljoner kronor. Förslagen väntas inte medföra någon ökning av de löpande årliga kostnaderna.

2 Skatteverkets synpunkter

Då förslaget sammantaget inte medför en förenkling i förhållande till dagens regler, anser Skatteverket att förslaget inte bör genomföras. Skatteverket ser i denna del framför allt tre omständigheter som försvårar tillämpningen. Dessa utvecklas nedan i avsnitt 2.1 – 2.3.

2.1 Tidsvinstkravet bör slopas

I Skatteverkets promemoria ”Avdrag för resor till och från arbetet – En uppföljning av skattefelskontrollen” (maj 2019) redovisar verket skattefelet gällande avdrag för resor till och från arbetet. Av promemorian framgår att avdrag för resor till och från arbetet är det vanligaste avdraget i privatpersoners inkomstdeklarationer. Åren 2014 – 2016 yrkades i snitt 924 000 avdrag per år. Av de kontroller som genomfördes avseende dessa år resulterade 56 procent till ändring. Det vanligaste felet jämte att den skattskyldiga inte kan styrka sitt avdrag helt eller delvis är att den skattskyldiga inte når upp till tidsvinstkravet för att kunna få avdrag med resor med bil.

Av utredningens förslag framgår att vid bristfällig kollektivtrafik ska skattereduktionen för arbetsresor uppgå till dels ett rörligt belopp på 60 öre per kilometer för avstånd som överstiger 30 kilometer och upp till 150 kilometer, dels ett fast belopp på 20 kronor per resdag som avståndet enkel väg är 30 kilometer eller längre. Av förslaget framgår att kollektivtrafik anses bristfällig om tidsvinsten uppgår till mer än två timmar och trettio minuter för tur- och returrejan med bil i förhållande till resa med kollektivtrafik eller kombinerad resa med bil och kollektivtrafik.

Förslaget innebär vissa förenklingar men genom att behålla tidsvinstkravet i samband med definitionen av bristfällig kollektivtrafik kommer de stora problemen med felaktiga reseavdrag att kvarstå. Det är Skatteverkets uppfattning att det krävs att reglerna om avdrag för resor till och från arbetet ska vara helt färdmedelsneutralt och schabloniserat för att väsentligt minska risken för fel och fusk samtidigt som sådana regler bidrar till en kostnadseffektiv hantering som på sikt kan automatiseras.

2.2 Fast belopp per resdag vid bristfällig kollektivtrafik

Utredningen föreslår att den som omfattas av reglerna om bristfällig kollektivtrafik ska få ett fast belopp per arbetsdag utöver det avståndsbaserade beloppet. Förslaget om ett fast belopp skiljer sig helt från systematiken i förslaget som bygger på ett avståndsbaserat avdrag. Den som har bristfällig kollektivtrafik och ett reseavstånd enkel väg på minst 30 kilometer per resdag kommer att få ett fast belopp som motsvarar 4 200 kronor per inkomstår (210 resdagar x 20 kronor) medan den som har bristfällig kollektivtrafik och ett reseavstånd som understiger 30 kilometer (t.ex. 29 kilometer) inte kommer att få något fast belopp över huvud taget. Denna tröskeeffekt vid 30 kilometer kommer att uppfattas som orättvis och sannolikt även att bidra till ett ökat antal tvister vad gäller beräkningen av såväl tidsvinst som avstånd.

2.3 Skattereduktion eller avdrag i inkomstdeklarationen

Det är Skatteverkets uppfattning att om det ska vara en skattelättnad för resor till och från arbetet finns det övervägande skäl som talar för att en sådan skattelättnad ska hanteras inom inkomstskattesystemet, dvs. som ett avdrag för intäkternas förvärvande och inte som en skattereduktion. Detta följer av grundläggande principer att avdrag under inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet ska medges för utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster (12 kap. 1 § och 16 kap. 1 § inkomstslattelagen, 1999:1229).

Skattereduktion innebär att den uträknade skatten minskas med ett belopp motsvarande det den skattskyldige får i skattereduktion. Skattereduktioner medges som regel automatiskt av Skatteverket i samband med beslut om slutlig skatt. Skattereduktioner är inte knutna till

något inkomstslag. Det finns inte tillräckliga skäl att ytterligare komplicera skattesystemet genom att införa skattereduktion för en viss typ av utgift som är direkt hänförligt till inkomstslaget tjänst samt även inkomstslaget näringsverksamhet. Det finns förutom avdraget för resor till och från arbetet även ett antal andra avdrag under inkomst av tjänst som närmast är att jämställa med privata levnadskostnader, som t.ex. avdrag för hemresor och avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning. Dessa avdragsposter hanteras som avdrag i inkomstdeklarationen. Det blir därför inkonsekvent att ha en specialregel i form av skattereduktion för resor till och från arbetet. En sådan särreglering innebär också att skattesystemet, framför allt för den enskilde skattebetalaren, blir ännu mer komplicerat och svårare att överblicka. Drygt 700 000 personer skulle i framtiden komma att beröras av en sådan särreglering varje år.

Uppkommer underskott vid beräkningen av inkomst av tjänst eller näringsverksamhet får detta dras av som kostnad påföljande beskattningsår. Denna möjlighet till underskottsavdrag skulle begränsas om reseavdraget läggs som en skattereduktion.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Kostnaderna för utveckling av formulär och IT-system uppskattas till cirka 11 miljoner kronor. Den initiala kostnaden för intern information uppskattas till cirka 1 miljon kronor och för extern information (Skatteverkets skatteupplysning) till 13,5 miljoner kronor. Den initiala kostnaden för riskanalys och urval uppskattas till cirka 15,6 miljoner kronor och för rättslig styrning och rättsligt stöd till cirka 1 miljon kronor. Sammanfattningsvis uppskattar således Skatteverket engångskostnaderna till cirka 42,1 miljoner kronor. Förslagen väntas inte medföra någon ökning av de löpande årliga kostnaderna

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av rättsliga experten Pia Blank Thörnroos. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Fredrik Rosengren, avdelningschefen Marie Carlsson, enhetschefen Pia Gustafsson och sektionschefen Peter Ljungqvist.

Katrin Westling Palm

Pia Blank Thörnroos